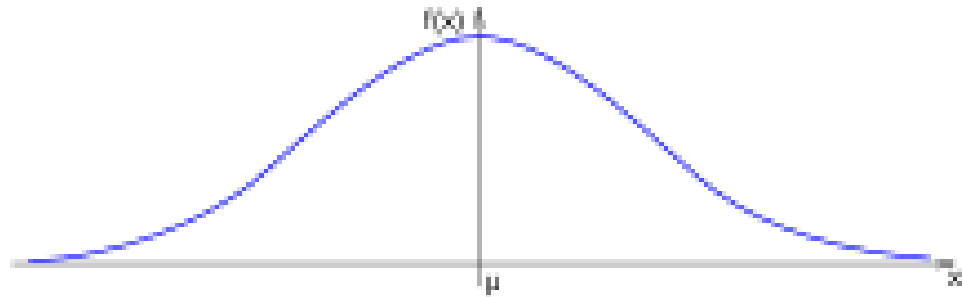

Betygssättning (år 6)

ann.pihlgren@isd.su.se

Betygssystem i historiens ljus

- A, a, AB, Ba, B, B?, BC, C (underkänt)
Kunskapsrelaterade betyg (1897-1962)
- 5, 4, 3, 2, 1 – Relativa betyg (1962-1994)

- MVG , VG, G , (-) IG Målrelaterade betyg (1994-2011)
- A, B, C, D, E, F (underkänt) Målrelaterade betyg (2011-)

Skolagen

- Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.
- Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas.
- Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.
- Den som har beslutat betyget ska på begäran upplysa eleven och elevens vårdnadshavare om skälen för betyget

Skolagen forts

- Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 6 (utom språkval – 7)
- Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet.
- I fall där ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne ska en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ges. Av bedömningen får också de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Bedömningen ska undertecknas av läraren.

Skollagen forts.

- När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen.
- Vid bedömningen ska elevens kunskaper
 1. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6, och
 2. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 9.

Diskuterade problem med betyg

- Värdefulla kriterier betygssätts ej
- Används som motivation och för disciplin
- Försämrar kontakten elev-lärare
- Lärare önskar vara rättvisa men är inkonsistenta
- Pressande för läraren att motivera utåt och inåt
- Tar tid och kraft
- Styr innehållet mot det mätbara
- Ej användbara för arbetsgivaren

Många lärares system...

Olsson (1998)

- Noggranna anteckningar
- Sammanvägning med "inre bild"
- Mer eller mindre överenskomna system för sänkning/höjning
- System för betygsnivåer
- Lättast -> svårast:
 - Ma språk NO/SO svenska

Lärares avväganden vid betygssättning (i det relativa systemet)

	Inte efter förmåga	Efter förmåga
Större mängd redovisad kunskap	4 3	5 4
Mindre mängd redovisad kunskap	2 1	3 2

Anna Sjögrens rapport

- Elever med utbildningssvag bakgrund klarade sig sämre när de inte fick betyg
- Försämringen blev störst för döttrar till lågutbildade föräldrar när betygen avskaffades
- Söner till högutbildade föräldrar gynnades mest av att betygen avskaffades
- VARFÖR?

Summativa bedömningar

- Ingår i lärarens profession
 - Kontrollera elevens kunskapsnivå
 - Summera elevens kunskapsutveckling
- Läraren gör slutlig bedömning
 - Avslöja det "dolda spelet" genom att diskutera bedömningar i klassen
 - Låta eleverna arbeta med uppgifts- och provkonstruktion

Uppgiftskonstruktion som syftar till summativ bedömning

- Uppgiftsstandard
 - Uppgiftens svårighetsgrad motsvarar årskursens bedömningsnivå
- Resultatstandard per uppgift
 - Vad ska svaret/resultatet innehålla för att motsvara avsedd nivå
- Processtandard
 - Vad gäller för genomförandet?
- Resultatstandard för helheten
 - Vilken nivå/hur många rätt ska eleven ha för vilket betyg?
- Alignment förstås!

Uppgiftskonstruktion: Centralt innehåll årskurs 4-6

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på Internet.
- Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Betygskriterierna

- E Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då **enkla** resonemang om informationens användbarhet.
- C Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då **utvecklade** resonemang om informationens användbarhet.
- A Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då **välutvecklade** resonemang om informationens användbarhet.

Elevaktiviteten kan trots allt öka genom

- Avslöja det "dolda spelet" genom att diskutera bedömningar i klassen
- Låta eleverna arbeta med uppgifts- och provkonstruktion
- Diskutera de egenkonstruerade uppgifterna/proven i klassen:
 - Vilka uppgifter var lätta/svåra och varför?
 - Vilka uppgifter kan lösas och vilka behöver förbättras?
 - Vilka områden tränas genom uppgiften?

Diskutera bedömning i klassen

- Analysera matris, kursplanemål och betygskriterier i smågrupper och i helklass
- Analysera (avidentifierade) elevarbeten i smågrupper och i helklass
 - Vilka kvaliteter visar arbetet?
 - Vad skulle kunna förbättras?
 - Vilken bedömning skulle kunna göras i matrisen?
 - Vad skulle vi skriva i ett skriftligt omdöme, som skulle kunna hjälpa den här eleven vidare?
 - Finns det kommentarer som inte bör skrivas?
 - Av vilka skäl?
 - Vilket betyg skulle vi sätta?
- Självvärdering och kamratrespons utifrån kriterierna

Provkonstruktion i klassen

- Kräver en betydligt mer avancerad kunskap än den som oftast krävs för att besvara provet
- Förutsätter att eleverna förstår det område som avses prövas och att de tränas att tänka analytiskt:
 - Vilka frågor är viktiga inom just detta kunskapsområde?
- De måste också kunna tänka metakognitivt (med förståelse för hur kunskapen konstitueras)
 - Hur ska frågorna vara formulerade för att de på bästa sätt ska kunna mäta kunskaperna på området?
 - Vilka svar skulle ge vilket betyg?

Diskutera

- Vilka delar av er kunskapstest skulle kunna läggas ut till eleverna?
- Hur skulle ni gå tillväga?
- Hur skulle ni bedöma?

Summativ bedömning som formativ...

- Provsvar kan användas som underlag för formativa bedömningar, om läraren tillfogar en framåtsyftande respons till provsvaren
- Tidigare prov och provsvar kan användas som underlag för klassamtal om bedömningens mekanismer
- Fram till slutbetyget kan även betygen innehålla ett formativt tillägg som en del i utvecklingssamtalet:
 - Vad ska eleven förbättra eller utveckla i arbetet för att kunna erhålla ett högre betyg och hur ska detta åstadkommas?

Arbetsätt för betygssättning

- Vid ny arbetsuppgift presenteras också betygskriterierna (exempelvis i matris)
- I början av arbetet beslutar eleven vilken nivå han/hon vill arbeta mot
- Respons under arbetets gång
- Tydlig återkoppling på uppnådd betygsnivå

Exempel betygskriterier

Uppgift "Ett halvt ark papper"

av August Strindberg

E nivå:

- kunna läsa, reflektera över och sätta in i ett sammanhang några skönlitterära verk och författarskap som har betydelse för människors sätt att leva och tänka (August Strindberg)
- kunna skriva en novell (olika sorters texter) om en flytt/ett uppbrott så att innehållet blir tydligt och kunna skriva med korrekt skriftspråk

C nivå:

- kunna skriva en novell (olika sorters texter) om en flytt/ ett uppbrott där läsaren kan se att du inspirerats av Strindbergs "Ett halvt ark papper"
- arbeta med språket så att det blir uttrycksfullt och korrekt
- texten ska ge uttryck för tankar och känslor

A nivå:

- kunna skriva en novell(olika sorters texter) om en flytt/ ett uppbrott där du visar att du tagit inspiration av August Strindberg och att du också använder dig av dina egna erfarenheter, ditt eget språk och gör novellen till DIN EGEN.
- språket ska vara uttrycksfullt, välformulerat och korrekt
- visa att du är lyhörd för stilistiska variationer och försök fånga stämningen med hjälp av ordval och miljö

Respons på vägen

Guldhalsbandet

Tomt. Inget damm i hörnen av rummen. Alla spår av personlighet utrensade och bortputsade. Bara en sak kvar. Den minsta, men ändå den mest smärtsamma. Med tvekande hand lyfter hon guldkedjan från bänken. Minnena överfaller henne som hungriga vargar, slåss för att få en plats i hennes medvetande. Doften av trapphuset, hon känner den flyktigt i näsborrarna då hon stänger dörren och förflyttas tillbaka.

nytt
stycke
hoppe
över en
rad

En liten och två stora trappor upp. Det var där den nätta illa kedjan hade bott, tillsammans med sin innehavare. I en liten lägenhet inredd med möbler i dova, mörka färger. En mysig, hemtrevlig lukt omfamnade en när man klev in genom dörren och välkomnades med en stor kram, hade man tur kunde det till och med dofta nybakat.

Det är en sommareftermiddag, en gyllene sol lyser ner genom ekens lövverk. Det är då hon får veta. Chocken förlamar allt, både kropp och själ. Men inte hoppet, aldrig hoppet. Hur skulle hon kunna förlora det? När guldlänkens innehavare och den lilla lägenheten två och en halv trappa upp är henne så kär? Cancer är inte allt, tänker hon, cancer är inte hela världen. Hon förbjuder sig själv att tänka ordet.

August
Strindberg
STRÅLANDE
+ liknelse
(MVG)
ordval
underbart
+ uttryck
verbform

Bedömningsmatris

Bedömningsmatris

SVENSKA

”Unika men lika mycket värda”

	Jag använder inte korrekt tempusbruk (tidsformer) utan blandar tidsformer.	Mitt tempusbruk är i huvudsak korrekt.	Mitt tempusbruk är anpassat efter olika tidsperspektiv	Mitt tempusbruk är anpassat efter olika tidsperspektiv och används på ett medvetet sätt. X
	Jag använder inte korrekt meningsbyggnad.	Jag använder meningsbyggnad som oftast är korrekt.	Jag använder meningsbyggnad som är varierad och oftast korrekt.	Jag använder meningsbyggnad som är varierad och träffsäker. Jag anpassar den efter syftet. X
Skrivregler	Jag har svårt att använda stor bokstav, punkt och komman. Jag använder inte styckeindelning. Jag använder talspråksformer, skriver isär sammansatta ord.	Jag använder stor bokstav och punkt, samt komman på ett rätt korrekt sätt. Jag använder replikteknik, skriftspråksformer, sammansatta ord. Jag använder styckeindelning och rubriker.	Jag använder stor bokstav och punkt, samt komman på ett korrekt sätt. Jag använder replikteknik, skriftspråksformer, sammansatta ord, styckeindelning och rubriker korrekt.	Jag kan använda stor bokstav, punkt, komman samt styckeindelning och rubriker på ett korrekt sätt. Jag använder dessa för en viss stilistisk effekt, t ex satsradning, ofullständiga satser och andra skrivtekniska knep för att få min text mer uttrycksfull X
	Jag har en del stavfel som stör förståelsen av min text.	Jag har vissa stavfel som inte stör förståelsen av min text.	Jag har få stavfel	Jag stavar i stort sett korrekt X

Kommentar: Mycket välskrivna berättelse! Din text är läsbar, trovärdig och på samma gång gävtfull! Språket, både ordval och meningsbyggnad är varierade och anpassade efter syftet. Kommentatorerna från dina karaktärer i kursiv stil, är i presens, och ger på så sätt närhet till läsaren. Elegant. Du växlar mellan korta och långa, sammanhängande meningar. Stilen är på samma gång realistisk och poetisk, med personifieringar och upprepningar. Dessa stilistiska grepp kan du utveckla ännu mer, i texter där det passar! Tänk på att ej börja varje mening på ny rad, om det inte är för ett stilistiskt syfte

Betygskriterier Svenska åk 6

- E Eleven kan skriva olika slags texter med **begripligt innehåll** och i **huvudsak** fungerande struktur samt **viss** språklig variation. I texterna använder eleven grundläggande regler för stavning, skiljetecken och språkriktighet med **viss säkerhet**. De berättande texter eleven skriver innehåller **enkla** gestaltande beskrivningar och **enkel** handling.
- C Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt tydligt** innehåll och **relativt väl** fungerande struktur samt **förhållandevis god** språklig variation. I texterna använder eleven grundläggande regler för stavning, skiljetecken och språkriktighet med **relativt** god säkerhet. De berättande texter eleven skriver innehåller **utvecklade** gestaltande beskrivningar och **utvecklade** handling.
- A Eleven kan skriva olika slags texter med **tydligt** innehåll och **väl** fungerande struktur samt god språklig variation. I texterna använder eleven grundläggande regler för stavning, skiljetecken och språkriktighet med **god** säkerhet. De berättande texter eleven skriver innehåller **välutvecklade** gestaltande beskrivningar och välutvecklade handling.

Fler betygskriterier svenska åk 6

- E Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som till **viss** del upprätthåller samtalet. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **enkla** muntliga redogörelser med **i huvudsak** fungerande inledning, innehåll och avslutning och **viss** anpassning till syfte och mottagare.
- C Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet **relativt väl**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **utvecklade** muntliga redogörelser med **relativt väl** fungerande inledning, innehåll och avslutning och **relativt god** anpassning till syfte och mottagare.
- A Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet **väl**. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra **välutvecklade** muntliga redogörelser med **väl** fungerande inledning, innehåll och avslutning och **god** anpassning till syfte och mottagare.